

هەلسەنگاندنی کاری ھاوپه‌یمانان و شەری داعش و هەرەشە میلیشیایکان لە راپۆرتیکی پنتاگۆندا

21-02-2021

نووسەرەکان

ناوەندی لیکۆلینەوهی رووداو

عەلى كوردستانى - ناوەندى لىكۆلىنەوهى رووداو

چاودىرى گىشتى وەزارەتى بەرگرى ئەمىرىكا لە 24مىن راپۇرتى خۇيدا بۇ كۆنگرىسى ولتەكەى (وەرزى كۆتابى ۲۰۲۰) لەبارەى ئۆپەراسىيۆنەكان بۇ بەرەنگاربونەوهى داعش لە عىراق و سووریا لە ماوهى نىوان (1ى تشرىنى بەكەم بۇ 31ى كانوونى بەكەم 2020) هەلسەنگاندى بۇ دوا پىشەهاتەكانى كارى هاوپەيمانان و شەرى داعش و هەپەشەى ميليشياكان كردوو. راپۇرتەكە ئاماژەى بە مەترسى گرووپە ميليشياكان و هەولەكانيان بۇ دەركردنى ئەمىرىكا لە ناوچەكە كردوو. هەرۆهە كارىگەرى ميليشياكانىش لەسەر كارى هاوپەيمانان و مانەوهى هەيزەكانى ئەمىرىكا لەم ناوچەدا خستوووتەوو.

بەپى راپۇرتەكە، لەماوهى نىوان (1ى تشرىنى بەكەم بۇ 31ى كانوونى بەكەم 2020)، هاوپەيمانان و هاوبەشەكانيان لە هەيزە ئەمنىيەكانى عىراق و هەيزەكانى سوورىاى ديموكرات لە رووبەروبوونەوهى داعش بەردەوامبوون. داعشيش تانىبووبەتى لە عىراق و سوورىا لەئاستىكى نزمدا هەيش ئەنجامبەدات. بەپى راپۇرتەكە لەو ماوهىدا "داعش نەيتوانيوه هەچ كەردەوهىەكى ئالۆز و داگىركردنى ناوچەپەكى فراوان و پەلامارى دەرهكى ئەنجامبەدات، لەگەل ئەوهشدا هەيشەكانيان لە كۆتابى ئەو ماوهىدا كەمبووتەوه، بەلام بەردەوام هەولنى قوستنەوهى ناكۆكەى ئىتنى، سىياسى و دىنيەكانى داوه". خالىكى دىكە ئەوهىەكە داعش سوودى لە بۆشايى ئەمنى هەردوو ولت وەرگرتوو بۇ كارەكانى. لەم وەرزهەدا يەكەك لە گەورەترىن هەپەشەكان بۇ سەر كارى هاوپەيمانان گرووپى ميليشياكانى عىراق و سوورىا بوون. زيادبوونى تووندتيزىيەكان لە دژى بەرژەوهەندىيەكانى ئەمىرىكا لە عىراق، بەهۆى كۆتايهاتنى ئاگرەستى ميليشياكانى نزيك لە ئىران لە ئارادابوو. مستەفا كازمى، سەرۆكۆهزىرانى عىراق هەنگاوى بۇ پاراستنى هەيزەكانى هاوپەيمانان گرتوووتەبەر و بەردەواميش بووه بۇ چەسپاندى دەسەلات بەسەر ميليشياكاندا، لەهەمان كاتيشدا مستەفا كازمى هەولیداوه خۆى لە رووبەروبوونەوهى راستەوخۆ لەگەل ميليشياكاندا بەدووگرېت. لەلایەكى دىكەوه هەيزە نزيكەكانى ئىران و رژىمى سوورىا هەپەشەيان بۇ سەر بەرژەوهەندىيەكانى ئەمىرىكا لە باكورى سوورىا دروستكردوو، ئەم گرووپانە پەلامارى هەيزەكانى سوورىاى ديموكراتيان داوه و ناكۆكى ناوخۆييان قوستوووتەوه بۇ بەدەستەينانى پشتگىرى لەو ناوچانەى پىشتەر لە ژىر دەسەلاتى داعشدا بوون. لە سالى 2020دا بە هاوبەشى هاوپەيمانىيە هەيزە ناوخۆيەكان و بە پالپىشتى هاوپەيمانان، تانراوه رېگرى لە زىندبوونەوهى داعش بكرىت، بەلام نەتوانراوه بەتەواوى رېگە لە پەلاماردان و هەيشەكانى داعش بگىرىت.

پىشەهاتەكان لە عىراق

بەپى راپۇرتەكە، فەرماندەى ناوەندى ئەمىرىكا وايدەبىننىت هەيشى 20ى كانوونى دووهم بۇ سەر زۇنى سەوز و فرۆكەخانەى نيوودەولتەى بەغدا و چەند بالەخانەپەكى ناو كۆمپاوهەندى باليوۆزخانەى ئەمىرىكا گەورەترىن هەيش بووه كە لە سالى 2010وه لە لاىەن ميليشياكانەوه كراوتە سەر ئەم ناوچەپە. بەپى راپۇرتى تىمى هاوبەشى هاوپەيمانان، لەم وەرزهەدا ستراتيژ و توانا و هاوسۆزى داعش وەك خۆى ماوهتەوه و نەگواراوه. بەشيوهپەكى سەرەكى داعش وەك خانەى بچوو كە بەسەر ناوچە گوندنشىنەكاندا بلبووبوووتەوه و بۆمبى چىندراو و چەكى بچوو كە لە پەلامار و هەيشەكانيان بۇ سەر هەيزە ئەمنىيەكانى عىراق بەكارهيناوه. هەرۆهە راپۇرتەكە ئاماژەى بەوهشكردوو، كە هەچ زانىارىيەكان نىيە لەسەر دابەشبوونى كەوره و ناكۆكى لەسەر دەسەلات لەئىو رىكخراوى داعش لە عىراق و سوورىا. راپۇرتەكە ژمارەى چەكدارەكانى داعشى هەلسەنگاندوو و واى داناوه كە ژمارەى چەكدارانى داعش لە عىراق و سوورىا لەئىوان 8هەزار بۇ 16هەزار چەكدار بن. ئەمەش لەكاتىكدا لەراپۇرتى مانگى كانوونى دووهمى هەمان سالددا هەلسەنگاندنن بۇ ژمارەى داعش لەئىوان 14هەزار بۇ 20هەزار چەكداردا بووه.

دىپلۆماتىكى پىشووئى ئەمىرىكا هۆكارى كەمبوونەوهى ژمارەى داعشى بۇ ئۆپەراسىيۆنەكانى توركيا لە باكورى سوورىا و تووندوتۆلكردنى سنوورەكان لەگەل سوورىا گەپاندۆتەوه. لە راپۇرتەكەدا فەرماندەى ئەمىرىكا-ئەوروپا پىيوپا هەولەكانى حكومەتى توركيا لە رووبەروبوونەوهى تىرۇردا بووتە هۆى باشكردنى ئاسايشى سنوورەكانى لەگەل عىراق و سوورىا و تواناى داعشى كەمكردوووتە لهوهى بتوانىت لە نيوخاكى توركياوه پەلامار بەدات. پىنتاگون ژمارەى هەيزەكانى لە عىراق لەماوهى نىوان (مانگى تشرىنى دووهمى 2020 تاوهكو ناوهپاراستى كانوونى دووهمى 2021) لە 3هەزار سەربازەوه بۇ 2هەزار و 500سەرباز كەمكردوو، ئەويش لەكاتىكدا هەيزەكانى هاوپەيمانان بەردەوامبوون لە هەيشتەوهى توانا پىنووستىيەكان بۇ پالپىشتى هەيزە ئەمنىيەكانى عىراق لەرېگەى هەوالگىرى و ئاسمانىيەوه، هەرۆهە لەم وەرزهەدا نزيكەى 900سەربازيش لە سوورىا بلبوويان پىكراوه. بەپى هەوالگىرى بەرگرى ئەمىرىكا، داعش بۆشايى ئەمنى نىوان هەيزە عىراقىيەكان و هەيزەكانى پىشمەرگە لەناوچە ناكۆكى لەسەرەكان قوستوووتەوه. حكومەتى عىراق دەستپىشخەرى كردوو بۇ درووستكردنى هەيزى هاوبەش لەئىوان سوپاى عىراق و پىشمەرگە بۇ دابىنكردنى ئەمنىيەتى ئەو ناوچانە،

بەلام بەرەوپېشچوونى زۆر كەمى بەخۇۋە بىنيوۋە و جىيەجىكردەنەكەى لەو ناۋچانە لاوازە . ھىزە عىراقىيەكان زۆرەى ئۇپراسىۋنەكانيان بەشۋىۋەيەكى سەربەخۇ لە دزى داعش ئەنجامدەدەن، بەلام ئىستاش پىشت بە ھەندىك پالپىشتى ھاوپەيمانان دەبەستەن.

پىشھاتەكان لە سووریا

لەم ۋەرزەدا ھىرش و پەلامارەكانى داعش كەمیانكردوۋە، چالاكىيەكانيان (ھىرشەكانيان) زىاتر چەند ناۋچەيەكى ديارىكراو و پارىزگايەكى كرددوۋەتە ئامانچ، ئەويش بە ئامانچى ھەلگىرساندنى ناكۆكى مەزھەبى لەو ناۋچانەدا. بەپى ھاوپەيمانان داعش ھىرشەكانى زىاتر بۇ سەر ئەم سى ناۋچەيە بوۋە، پارىزگاي دىرەزور، سەنتەرى بىبابانى سووریا لە حومس و ھەما بوۋە، كە ھىزەكانى رزىمى سوورىاي لىيە. ھەروھە لە ناۋچەكانى زىر دەسەلتى سوورىاي دىموكرات، داعش بەردەوامە لە كوشتنى سەركردە سەربازى و مەدەنىيە ناخۇبىيەكان بە ئامانچى دروستكردنى ناكۆكى و نەھىشتنى ھارىكارى لە نىۋان دانىشتوانى عەرەب و دەسەلتادارانى كورد لەو ناۋچانەدا. بەپى زانىارىيەكان، ھىزەكانى سوورىاي دىموكرات بەردەوامبوون لە ئۇپراسىۋنەكانى دزى داعش و بە كردار زىرخانى ناۋچەكەيان لەم ۋەرزەدا پاراستوۋە. ھەروھە بە پى راپورتى ھاوپەيمانان ھىزەكانى ھاوپەيمانان بەردەوام بوون لە پىدانی راپورت بە ھىزەكانى سوورىاي دىموكرات لە ۋەى ئۇپراسىۋنى سەربەخۇ دزى داعش ئەنجامدات. ھىزەكانى سوورىاي دىموكرات پىشتى بە ھىزى ئاسمانى ھاوپەيمانان لەرۋەى ھەوالگىرى و چاودىرى بەستوۋە ، ھەروھە ھىزەكانى ھاوپەيمانان لەزۆرەى ئۇپراسىۋنەكاندا ھاوبەشىي كرددوۋە. لە لايەكى دىكەشەۋە ھىزەكانى ھاوپەيمانان گەرانى ھاوبەشىيان لەگەل ھىزەكانى سوورىاي دىموكرات بۇ پاراستنى زىرخانى نەوتى كرددوۋە.

لايەنى سىيەمىش بەردەوامبوون لە كاركردن لە شۋىنى نىكى ھاوپەيمانان و ھاوبەشەكانى لەو ناۋچانە، كە ئەمەش بوۋە ھۇى بەردەوامى ئۇپراسىۋنى قەرەبالخ وچر لە باكوررى رۇژھەلتى سووریا. بەپى ھەوالگىرى بەرگى ئەمريكا، ئىران و ھاوبەشەكانى (ۋەكىلەكان) بەردەوامبوون لە پالپىشتىكردنى رزىمى سووریا و ھەپەشەكردن لە ھىزەكانى ئەمريكا. ھەروھە ۋەزارەتى دەرەۋەى ئەمريكا تىبىنى ئەۋەى كرددوۋە، كە ھىزەكانى ھاوپەيمانانى ئىران بەردەوامبوون لەسەر ئۇپراسىۋن لە دزى پاشماۋەكانى داعش لە ناۋچەكانى زىر دەسەلتى رزىمدا. رووسىاش ئۇپراسىۋنى لە دزى داعش لە ناۋچەكانى زىر دەسەلتى رزىم ئەنجامداۋە و بەردەوامى بە پىگەيەكى ھىزەكانى لە نىك ھاوپەيمانان لە باكوررى رۇژھەلتى سووریا داۋە. بەگۈزەرى راپورتەكە بۇ رىگىركردن لە روودانى پىكدادان لە ئۇپراسىۋنەكاندا، پىنتاگۇن لەگەل ھىزەكانى رووسيا ئۇتۇمپىلى سەربازى جۇرى برادلى لە ناۋچەكدا ۋەك ھىزى پارىزەر بىلواكردوۋەتەۋە. لەم ۋەرزەشدا ھىزەكانى رووسيا كەمتر پىشلىكارىيان بەرامبەر بە پرتۇكۆلەكانى رىگرتن لە دروستبوونى پىكدادان ھەبوۋە. لە نىك عەين عىسا پىكدادانى نىۋان ھىزەكانى توركيا و ھىزەكانى ھاوپەيمانان لەگەل ھىزەكانى سوورىاي دىموكرات واىكرد فۇكوسى ھىزەكانى سوورىاي دىموكرات لەسەر رووبەپوۋنەۋەى داعش نەمىنىت. لە مانگى كانوونى دوۋەمى 2020دا رووسيا بە فەرمى رايگەياند " پىگەى نوۋى لە دەرۋوبەرى عەين عىسا دادەنىت بۇ ئەۋەى ھارىكارىيت لەۋەى توندتيزى زىاتر لە نىۋان لايەنەكاندا روونەدات". لە راپورتەكەشدا ئامازە بەۋەكراۋە، ئىستا ھەسەدە بە بەراورد بە رابردوۋ، لەروۋى سەربازىيەۋە زىاتر ھەست بە سەركەوتن و سەربەخۇى دەكات.